

SPIS TREŚCI

OTWIERAMY SKARBIEC

NATURY	14
Obraz różnorodności i piękna Polski	14
Przyroda jako wartość	15
Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe	16
Różnorodność regionalna	17
Na styku kultur i regionów biogeograficznych	17
Przyroda Polski wkładem w dziedzictwo naturalne Europy	18
System ochrony przyrody w Polsce	20

Rezerваты na terenie parku i w jego sąsiedztwie	56
Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana	58
Zalew Wiślany	59

POMORZE	60
Krajobraz młodoglacjalny	64
Cedyński Park Krajobrazowy	65
Roślinność stepowa nad Odrą	66
Dąbrowy Puszczy Piaskowej	67
Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy	68

Wdzydzki Park Krajobrazowy	104
Wdecki Park Krajobrazowy	107
Tucholski Park Krajobrazowy	112
Krajeński Park Krajobrazowy	116

WARMIA, MAZURY, SUWALSZCZYZNA	118
Kraina tysiąca jezior	122
Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej	124
Nadbrzeżne pasmo krajobrazowo-osadnicze	125

WYBRZEŻE BAŁTYKU	24
Na styku lądu i morza	28
Woliński Park Narodowy	30
Rezerваты w sąsiedztwie parku narodowego	34
Dolna Odra i Zalew Szczeciński	36
Cieśnina Dziwny i Zalew Kamieński	34
Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry	36
Ujście Odry	38
Puszcza Goleniowska	39
Puszcza Wkrzańska	40
Puszcza Bukowa i Szczeciński Park Krajobrazowy	40
Jezioro Miedwie	42
Szczecin	43
Słowiński Park Narodowy	44
Rezerваты w sąsiedztwie parku narodowego	48
Mierzeja Sarbska	48
Jeziora przymorskie Wybrzeża Słowińskiego	48
Nadmorski Park Krajobrazowy	49
Rezerваты przyrody w parku i jego sąsiedztwie	50
Mierzeja Helska	52
Zatoka Pucka	53
Puszcza Darżłubska	54
Trójmiejski Park Krajobrazowy	55

Puszcza Gorzowska	69
Jeziora w okolicy Myśliborza, dolina Płoni i czarne ziemie pyrzyckie	70
Drawieński Park Krajobrazowy	71
Rzeka Drawa	75
Puszcza Drawska	75
Bory Krajeńskie	77
Iński Park Krajobrazowy	78
Drawski Park Krajobrazowy	80
Pojezierze Drawskie	83
Biały Bór i jeziora lobeliowe Pomorza	84
Puszcza Koszalińska	85
Park Krajobrazowy Dolina Słupi	87
Jeziora i torfowiska Pojezierza Bytowskiego	88
Miedzy Słupią, Wieprzą a Łupawą	89
Pojezierze Kaszubskie	90
Kaszubski Park Krajobrazowy	91
Niezwykłe doliny rzek Pojezierza Kaszubskiego	95
Rezerваты i inne obiekty Pojezierza Kaszubskiego	96
Na Kociewiu	97
Bory Tucholskie	98
Park Narodowy Bory Tucholskie	100
Zaborski Park Krajobrazowy	101
U źródeł Brdy i Gwdy	104

Nad Pasłęką i Wałszą, na Warmii	125
Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego	127
Rezerваты w sąsiedztwie parku krajobrazowego	129
Lasy Taborskie (Puszcza Ostródzka)	129
Wzdłuż Kanału Elbląskiego	130
Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich	131
Brodnicki Park Krajobrazowy	133
Rzeka Drwęca i jej dolina	135
Pojezierze Chełmińskie	136
Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy	138
Welski Park Krajobrazowy	141
Pojezierze Mazurskie	142
Puszcza Nidzicka (Puszcza Napiwodzka)	143
Pojezierze Olsztyńskie i Mrągowskie	144
Mazurski Park Krajobrazowy	146
Kraina Wielkich Jezior	149
Puszcza Piska (Puszcza Jańsborska)	151
Mazury Garbate	153
Puszcza Borecka	154
Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej	156
Suwalski Park Krajobrazowy	158

Kraina bobrów	160
Urokliwe rzeki	160
Wigierski Park Narodowy	162
Puszcza Augustowska	164
Rezerваты przyrody	167

MAZOWSZE I PODLASIE	170
Miedzy pierwotną puszcza	
a metropolią	174
Biebrzański Park Narodowy	175
Park Krajobrazowy Puszcza	
Knyszyńskiej	181

Chojnowski Park Krajobrazowy	224
Miedzy Puszcza Kampinoska a Lasami	
Chojnowskimi	225
Na praskim brzegu Wisly	226
Warszawa	227

DOLINA WISEY	228
Ekologiczny kregosup kraju	232
Malopolski przelom Wisly	234
Wrzelowiecki Park Krajobrazowy	235
Kazimierski Park Krajobrazowy	236
Wisla Mazowiecka	237

Lasy modrzewiowe Wysoczyzny	
Rawskiej	269

Park Krajobrazowy Wzniesien	
Lodzkie	270
Okolice Lodzi	272
Na granicach zasiegow	274
Z biegiem Pilicy	276
Przedborski Park Krajobrazowy	277
Sulejowski Park Krajobrazowy	279
Inowodzki Park Krajobrazowy	282
Dolna Pilica	285
Kozienicki Park Krajobrazowy	287

Rezerваты w parku krajobrazowym	183
Wokol Puszczy Knyszyńskiej	186
Puszcza Bialowiecka	187
Historia puszczy i jej ochrony	187
Srodowisko i przyroda zywa puszczy	189
Bialowiecki Park Narodowy	192
Zubry w Bialowiezy	194
Rezerваты Puszczy Bialowieckiej	195
Na skraju wielkiej puszczy	196
Nad Narwia	198
Narwiański Park Narodowy	199
Lomzyński Park Krajobrazowy	
Doliny Narwi	201
Jezioro Zegrzyńskie	202
Puszcza Kurpiowska	202
Miedzy Narwia a Bugiem	205
Polnocne Mazowsze	206
Wzdłuż Bugu	207
Park Krajobrazowy Podlaski	
Przełom Bugu	208
Nad dolnym Bugiem	210
Nadbużański Park Krajobrazowy	212
Nizina Poludniowopodlaska	213
Kampinoski Park Narodowy	217
Okolice Warszawy	222
Mazowiecki Park Krajobrazowy	
im. Czesława Łaszka	222

Rezerваты wiślane	238
Brudzeński Park Krajobrazowy	239
Przez Kujawy	240
Pomorski przełom Wisły	242
Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Wisły	242
Nadwiślańskie stępy	244
Lasy łęgowe, grądowe i inne	
osobliwości	245
Żuławy Wiślane	248

POLSKA ŚRODKOWA	250
Na styku dzielnic i regionów	254
Gostynińsko-Włocławski Park	
Krajobrazowy	255
W sąsiedztwie parku krajobrazowego	258
Relikty naturalnej przyrody	
na bezkresnej równinie rolniczej	259
Wyspy leśne	259
Od Łowicza do Łęczycy	261
Bolimowski Park Krajobrazowy	262
Polany Puszczy Bolimowskiej	264
Żałobna karta historii tura	264
Budnicy w puszczy	265
Rzeka Rawka	266
Przyroda na obrzeżu Puszczy	
Bolimowskiej	266
Lasy Skulskie	269

Miedzy Pilica a Warta	289
Zalęczański Park Krajobrazowy	291
Kolebka kronikarzy	295
Pszeniczne pola i rudniki	296
Park Krajobrazowy Miedzyrzecza	
Warty i Widawki	297
Jezioro	299
Warta i ziemie nadwarciańskie	300

WIELKOPOLSKA I ZIEMIA	
LUBUSKA	302
Dziedzictwo natury i historii	306
Nadgoplański Park Tysiąclecia	308
Rzeka złudzeń	309
Kujawy Czarne	310
Pałuki	311
Lednicki Park Krajobrazowy	312
Południowa Wielkopolska	314
Lasy Rychalskie	314
Dąbrowy Krotoszyńskie	315
Na bursztynowym szlaku	316
Nadwarciański Park Krajobrazowy	318
Okolice Konina	320
Powidzki Park Krajobrazowy	321
Żerkowsko-Czeszewski	
Park Krajobrazowy	322
Rogaliński Park Krajobrazowy	325

SPIS TREŚCI

Wielkopolski Park Narodowy	327
Rezerwat przyrody wśród pól	
Pojezierza Poznańskiego	331
Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka	333
Park Krajobrazowy Promno	335
Rolniczy krajobraz Wielkopolski	336
Park Krajobrazowy im. Dezyderego	
Chłapowskiego	337
Rezerwat i ostoje przyrody	
na Pojezierzu Leszczyńskim	339
Przemęcki Park Krajobrazowy	340

Sierakowski Park Krajobrazowy	343
Pszczewski Park Krajobrazowy	346
Nad Obrą, w krainie kozła	347
Nietoperek	349
Puszcze i mokradła na rubieży	350
Puszcza Bydgoska	350
Puszcza Notecka	350
Pradolina Warty-Noteci	352
Park Krajobrazowy Ujście Warty	354
Park Narodowy Ujście Warty	357
Pojezierze Lubuskie	358
Łagowski Park Krajobrazowy	359
Gryżyński Park Krajobrazowy	360
Puszcza Rzepińska	361
Zielona wstęga wśród zielonych wzgórz	363
Krzesiński Park Krajobrazowy	363
Bory Zielonogórskie	364
Geopark Łuk Mużakowa (park krajobrazowy)	366

DOLNY ŚLĄSK	368
Kraina ciepła, żyzna i zamożna	372
Bory Dolnośląskie	374
Przemkowski Park Krajobrazowy	377
Przyroda w otoczeniu parku	379
Zagłębie miedziowe	380
Park Krajobrazowy Dolina Baryczy	381

Wzgórza Trzebnickie	384
Park Krajobrazowy Dolina Jezierzycy	386
Nizina Śląska	387
Dolina Odry	387
Nad Nysą Kłodzką	390
Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy	391
Bory Stobrawskie i Stobrawski Park	
Krajobrazowy	392
Lasy Niemodlińskie	395
U Bramy Morawskiej	397
Park Krajobrazowy Góra Świętej Anny	399

SUDETY I PRZEDGÓRZE SUDECKIE	402
Skarbiec Ziemi i archiwum jej dziejów	406
Karkonoski Park Narodowy	410
Unikatowe krajobrazy	418
U podnóża Gór Olbrzymich	419
Góry Izerskie	421
Rudawski Park Krajobrazowy	423
Rudawski park kulturowy	425
Góry Kaczawskie	426
Park Krajobrazowy Doliny Bobru	427
Najstarszy cis i najmłodsza muza	429
Brama Łużycka i worek ze skarbami	430
Park Krajobrazowy Chełmy	431
Wygaste wulkany, złotonośne piaski	434
Za progiem Chełmów	436
Książański Park Krajobrazowy	436
Ślęzański Park Krajobrazowy	438
Drzewa tak stare jak mowa	441
Na podsudeckim szlaku	442
Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich	443
Park Krajobrazowy Gór Sowich	446
Miedzy srebrem a węglem	447
Góry Bardzkie	447
Park Narodowy Gór Stołowych	448
Góry Bystrzyckie i Orlickie	454
Kotlina Kłodzka	455

Śnieżnicki Park Krajobrazowy	456
Masyw Śnieżnika	456
Góry Białskie	459
Góry Złote	460
Park Krajobrazowy Góry Opawskie	461

WYŻYNY POLSKI POŁUDNIOWEJ	464
Największa różnorodność biologiczna i najgłębsza sprzeczność pomiędzy naturą a kulturą	468

Żabi Kraj	471
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich	473
Przyroda w opresji	476
Rezerwat i parki w nieprzyjaznym środowisku	477
Lasy nad Małą Panwią (Puszcza Śląska)	479
Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą	480
Park Krajobrazowy Stawki	482
Jurajskie parki krajobrazowe	483
Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	485
Lasy, źródła, skały i zamki	486
Skały i piaski pustyni	490
Urokliwe dolinki	493
Tenczyński Park Krajobrazowy	496
Rudniański Park Krajobrazowy	498
Bieliańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy	498
Kraków i okolice	501
Dłubniański Park Krajobrazowy	502
Ojcowski Park Narodowy	503
Rolniczy lasostep na wyżynach lessowych	509
Wyżyna Miechowska	511
Parki krajobrazowe i rezerwaty	
Ponidzia	513
Siarczysty kraj	518

Wyżyna Opatowsko-Sandomierska	518
Góry Świętokrzyskie	520
Świętokrzyski Park Narodowy	523
Jeleniowski Park Krajobrazowy	528
Cisowsko-Orłowiński Park	
Krajobrazowy	530
Chęcińsko-Kielecki	
Park Krajobrazowy	531
Sieradowicki Park Krajobrazowy	534
Suchedniowsko-Oblęgorski Park	
Krajobrazowy	535

Roztocza	576
Szczebrzeszyński Park	
Krajobrazowy	576
Wilcze Doły i Doły Szczeckie	578
Krasnobrodzki Park Krajobrazowy	579
Południoworoztoczański Park	
Krajobrazowy	581
KOTLINA SANDOMIERSKA	584
Zapadlisko pomiędzy górami	
a wyżynami	588

Pieniński Park Narodowy	659
Rezerwat przyrody w sąsiedztwie parku	
narodowego	669
Skalice spiskie i torfowiska orawskie	671
Skalice na Spiszu	672
Torfowiska Orawy i Nowego Targu	674
Popradzki Park Krajobrazowy	676
Śródgórskie kotliny	682
Góry rusztowe	683
Magurski Park Narodowy	684
Jaślicki Park Krajobrazowy	690

Puszcza Świętokrzyska	537
Dolina Kamiennej	539
WYŻYNA LUBELSKA,	
ROZTOCZE I POLESIE	540
Jeziora, stepy i górskie lasy – żywe,	
krasne, zamożne...	544
Poleski Park Narodowy (z Poleskim	
Parkiem Krajobrazowym)	547
Parki krajobrazowe i rezerwaty Polesia	
Lubelskiego	553
Park Krajobrazowy Pojezierze	
Łęczyńskie	553
Sobiborski Park Krajobrazowy	556
Chełmski Park Krajobrazowy	558
Międzynarodowy Rezerwat Biosfery	
Polesie Zachodnie	560
Parki krajobrazowe i rezerwaty	
Wyżyny Lubelskiej	561
Nadwieprzański Park Krajobrazowy	561
Kozłowiecki Park Krajobrazowy	562
Krzczonowski Park Krajobrazowy	563
Okolice Lublina	564
Skierbieszowski Park Krajobrazowy	565
Strzelecki Park Krajobrazowy	566
Kraina czarnoziemiu	568
Roztoczański Park Narodowy	571
Parki krajobrazowe i rezerwaty	

Puszcza Solska i Lasy Janowskie	589
Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej	590
Park Krajobrazowy Lasy Janowskie	592
Lasy Sieniawskie	595
Puszcza Sandomierska	596
W podkarpackiej pradolinie	600
Między dwiema puszczami	602
Puszcza Niepołomska	603
BESKIDY, TATRY, PIENINY	606
Karpaty – góry młode	610
Parki krajobrazowe i rezerwaty	
na Pogórzu Karpackim	613
Czarnorzecko-Strzyżowski	
Park Krajobrazowy	613
Park Krajobrazowy pasma Brzanki	616
Ciężkowicko-Rożnowski	
Park Krajobrazowy	617
Wiśnicko-Lipnicki Park Krajobrazowy	620
Pomiędzy Krakowem a górami	621
Góry w uścisku miast	622
Park Krajobrazowy Beskidu Małego	622
Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	626
Cieszynit, cieszynianka i storczyki	629
Żywiecki Park Krajobrazowy	631
Babiogórski Park Narodowy	636
Gorczański Park Narodowy	643
Tatrański Park Narodowy	647

BIESZCZADY I POGÓRZE	
PRZEMYSKIE	694
Kraniec Polski i krótkotrwały powrót	
romantyki w góry	698
U stóp Bieszczadów	701
Park Krajobrazowy Pogórza	
Przemyskiego	701
Za progiem Karpat	705
Park Krajobrazowy Gór Stożnych	707
Turnicki Park Narodowy (projekt)	710
Krajobrazy Bieszczadzkie	711
Ciśniańsko-Wetliński Park	
Krajobrazowy	711
Park Krajobrazowy Doliny Sanu	715
Międzynarodowy Rezerwat Biosfery	
Karpaty Wschodnie	719
Bieszczadzki Park Narodowy	719
LITERATURA	730
INDEKS nazw polskich parków	
narodowych, krajobrazowych,	
rezerwatów przyrody i dużych	
kompleksów leśnych	748